

Piramide van de Harlinger Diepe Ondergrond

Harlingen verdient een landmark van zijn eigen bodemlagen

Als een obelisk prijkt in Harlingen de spitse, zeer langwerpige tetraëder *Piramide van de Diepe Ondergrond van Harlingen*, als een speld in het landschap. Hoog in de lucht, boven de blauwe punt als de kleur van zee en lucht, schittert een goudkleurig zeilschip op de torenspits, windrichtingaangevend en zichtbaar van kilometers afstand. Met daaronder grijze, groene en roodbruine tinten van de aarde en als ivoor aan de onderkant de zoutlagen. De ondergrond van Harlingen tot 3,5 kilometer diepte. Gecomprimeerd tot een hoogte van 20 meter. Het daadwerkelijke bodemmateriaal onder onze voeten – dat voortdurend is veranderd van zoutwoestijnen tot zeeën, van zandvlaktes tot veengebieden en vruchtbare zeeklei – creëert kleurschakeringen, van het blauw van water en licht tot de ivoorkleur van zout.

Een gedenknaald in de vorm van een piramide is geometrisch sterk, esthetisch en abstract, maar tegelijkertijd verhalend en toegankelijk voor een breed publiek.

Op dit moment wordt in opdracht van Frisia een boring, ten behoeve van zoutwinning, uitgevoerd tot een diepte van 3,5 kilometer. Naast dat dit een technisch hoogstandje is – en mogelijk de laatste keer voor zo'n diepe boring onder de Waddenzee – biedt het ook een unieke blik op de geschiedenis van onze bodem. Deze bodem vertelt een gelaagd verhaal, vergelijkbaar met een ontdekkingsreis zoals beschreven in Jules Verne's *Naar het Middelpunt der Aarde*. Door middel van de naar boven gehaalde materie van deze boring gaan we een tijdreis van nu tot bijna 260 miljoen jaar geleden zichtbaar maken. De aarde bestond toen uit één oceaan en één continent. De grond (of eigenlijk binnenzee, afgewisseld in tijd met een zoutvlakte) van Harlingen bevond zich toen rond de evenaar en er heerste hier een woestijnklimaat. Van een mens had nog niemand gehoord en de dinosauriërs waren er ook nog niet.

Wij hebben de afgelopen maanden ervoor gezorgd dat bij deze boring om de honderd meter een monster wordt genomen en apart wordt gelegd. Deze monsters van de Harlinger diepe ondergrond worden veiliggesteld door ons en vanaf mei 2025 in fases aan het publiek onthuld met hun landschapsverhalen.

Uiteindelijke doel is om met deze bodemmaterie een Landmark - permanent kunstwerk - in de vorm van een solide piramide te realiseren in de openbare ruimte en laten zien waar Harlingen letterlijk op is gebouwd. Met nadruk ook op de maatschappelijke verantwoordelijkheid om mensen te betrekken door het zichtbaar maken van deze unieke geschiedenis met een unieke kunstwerk. Het biedt een bijzondere beleving, niet alleen voor Harlingers, maar ook voor toeristen en passanten. Onze diepe ondergrond zichtbaar en inzichtelijk voor iedereen! Het verhaal van Harlingen is immers ook het verhaal van het Werelderfgoed de Waddenzee en de geschiedenis van onze aarde. Het ontstaan van waar we nu staan - Harlingen.

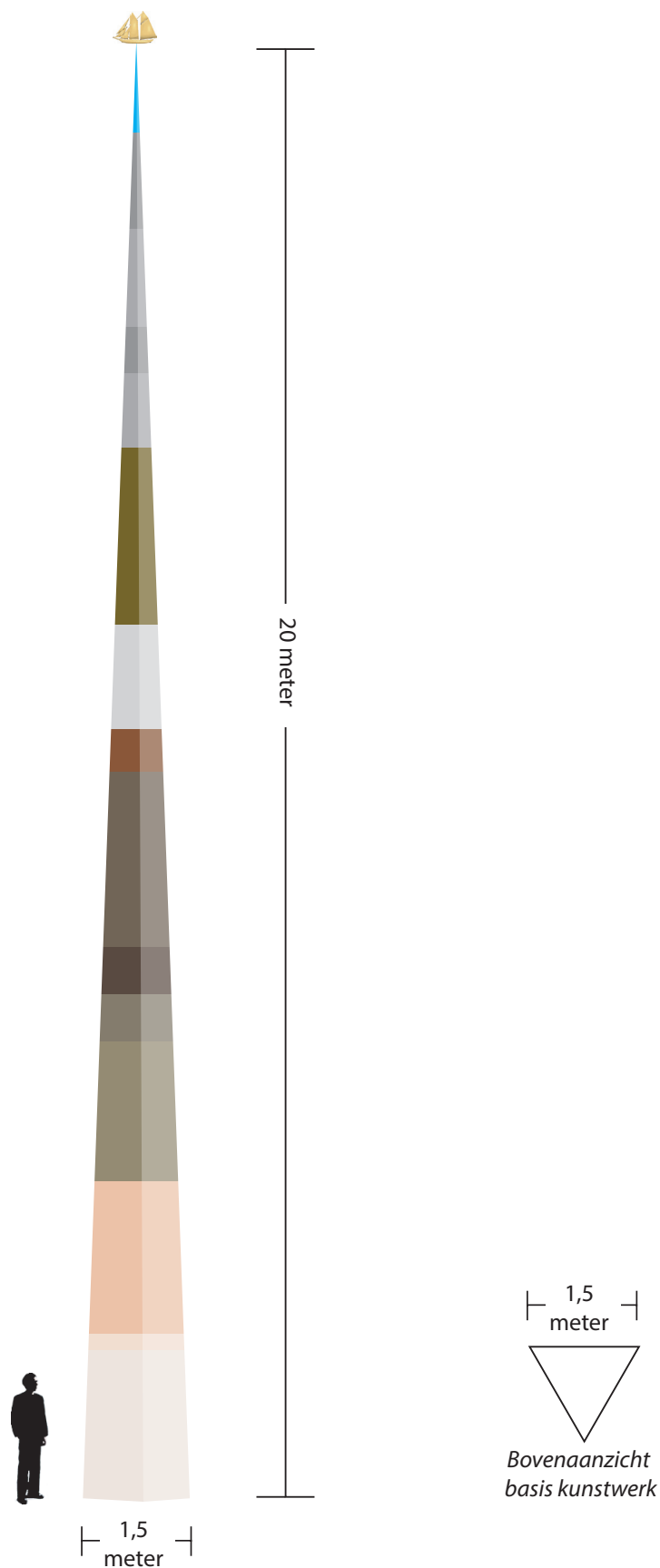
De uitvoering van dit kunstwerk kan volledig lokaal plaatsvinden. Met de kennis en kunde in Harlingen, zoals bijvoorbeeld bij Spaansen, is het mogelijk om dit project te realiseren als een bouwtechnisch en artistiek hoogstandje.

Kortom, met de zoutboringen van Frisia en de bouwtechniek van Spaansen kunnen we trots zijn dat dit landmark lokaal gebouwd kan worden.

Een kunstwerk dat trots de Harlinger diepe geschiedenis zichtbaar maakt, de aarde onder haar voeten omvormt tot een monument dat het verleden eert, het heden inspireert en toekomstige generaties verwondert.

Voorgeschiedenis

*In 2024 zijn we gevraagd een bijdrage te leveren aan de tentoonstelling over de Landschapsbiografie van Harlingen in het gemeentemuseum het Hannemahuis. Voor deze tentoonstelling hebben we de ondergrond van Harlingen tot een diepte van 20 meter gecomprimeerd tot een kunstwerk van ongeveer 2,30 meter, dat te zien is **in de entree van het Stadhuis**. Dit werk, gemaakt met daadwerkelijk bodemmateriaal en in samenwerking met Geologische Dienst Nederland/TNO en Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, geeft een voorproefje en inzicht in de schoonheid van onze bodem.*

Schets kunstwerk 'Piramide van de Diepe Ondergrond van Harlingen'
 Materiaal van het kunstwerk is de daadwerkelijke materie van de ondergrond van Harlingen tot een diepte van 3,5 kilometer,
 gecomprimeerd tot 20 meter
 © Kaneli & Smit - januari 2025